

Výstavba mluveného projevu

Typy projevů

➤ *Pracovní projev*

- představení své práce
- představení své organizace
- referát, přednáška
- úvod k tématu, workshopu, diskusi

➤ *Společenský projev*

- projev k jubileu
- konferování společenského programu
- uvedení benefičního koncertu, výstavy apod.

➤ *Projev v rámci církve*

- promluva, kázání
- katecheze

Před projevem

- *Ujasnit si, jaký je záměr mého projevu?*

- sdělit informaci
- vyjádřit díky a uznání
- navrhnout něco
- požádat o něco
- zaměřit pozornost na něco
- vyjádřit svůj názor
- formulovat problém
- motivovat posluchače
- pobavit

Záměr volíme podle toho, komu je projev určen.

Cvičení

- *Jak se dá formulovat záměr pro jednotlivé typy projevů?*

Příprava projevu

1. **Ujasnit si konkrétní cíl**, pointu, k čemu chceme posluchače dovést
2. **Formulovat hlavní myšlenku jednou větou**
3. **Strukturovat** 4 – 5 myšlenkových kroků a ujasnit si **logickou posloupnost**
4. **Zkontrolovat argumentaci**, eliminovat sporné body.
5. **Zvolit příklady**, analogie, najít místa pro **emoce**
6. **Zrevidovat délku** projevu z hlediska jeho místa a účelu
7. **Zvýraznit závěr** a jeho **hlavní myšlenku**

Jak začít

Podle situace začít:

- ***Oslovením posluchačů*** – je možno užít i během řeči pro upoutání pozornosti
- ***Představením vlastní osoby*** – pokud mne posluchači neznají

Dále je žádoucí:

- ***Nesnižovat svou kompetenci.***
- ***Položit návnadu***
  - vlastní barvitá zkušenost, setkání, zážitek
  - zmínka o důležitých okolnostech (právě nyní, právě tady, právě s vámi)
  - vtip (pouze pro schopné vypravěče)
  - citát či tvrzení důležitého člověka
- ***Jít hned k jádru sdělení*** – vyjádřit svůj názor, své přesvědčení, svůj postřeh, svůj návrh.

Zásady úspěšného projevu

1. Vcítit se do posluchače.

- **Ke komu mluvím.**
- **Vžít se do jejich aktuální situace a pocitů.**
- **Stavět na společném, na tom, co nás spojuje.**

Zásady úspěšného projevu

2. Udržovat kontakt

- Hovořit *k posluchačům*, ne před posluchači
  - *sledovat reakce a modifikovat projev* podle reakcí publika.
-
- Dobrý proslov je *dialogem*.

  - Posluchač při dialogu
    - souhlasí a potvrzuje si vlastní názor
    - souhlasí a rád přijímá něco nového
    - objasňuje si nebo řeší problém, který ho zajímá
    - nesouhlasí a čeká na příležitost, aby to sdělil

Zásady úspěšného projevu

3. Být srozumitelný a energický

- Mluvit v kratších větách.
- Nepřehánět cizí slova a slangové výrazy.
- Neužívat plevelná slova (vlastně, prostě, jaksi, jak už jsem řekl).
- Přímý, vyrovnaný a energický postoj.
- Přiměřená mimika a gestikulace.

4. Využívat prostředky hlasové modulace

- Výslovnost
- Frázování
- Melodie
- Dynamika
- Tempo řeči

Zásady úspěšného projevu

5. Vyjadřovat citové zaujetí

- **Hlasová melodika**
- **Spontánnost a přiměřenost**
- **Využívání barvitých slov, vyvolávajících představy**

Lidé reagují nejlépe na slova související s našimi smysly:

- **zrakem** – *jasný obraz, zářivé ráno, černá představa, ohnisko problému*
- **sluchem** – *zvonivý smích, tichý kout, harmonická duše, rytmus dne, spodní tón*
- **hmatem** – *drsná odpověď, letmý dotyk, hmatatelná podobá, měkký polštář*
- **chutí** - *cítím hořkost, kyselé ovoce, sladké nicnedělání.*

Univerzální osnovy

Univerzální osnovy se užívají při projevech bez přípravy

Pomohou nám:

- Rychle reagovat
- Neztratit „nit“ a udržet formu pohromadě

Univerzální osnova na čtyři (vyjádření názoru)

- **Stanovisko:** Myslím si toto.
- **Důvod:** Myslím si to z tohoto důvodu.
- **Příklad:** Obvykle to totiž bývá v praxi takto.
- **Stanovisko:** Proto zastávám toto stanovisko.

Varianta (podání návrhu)

- **Návrh:** Chtěl bych, abychom udělali toto.
- **Důvod:** Chtěl bych to z tohoto důvodu.
- **Příklad:** Přineslo by to tyto důsledky.
- **Návrh:** Proto chci, abychom udělali, co jsem navrhl.

Univerzální osnovy

Univerzální osnova na tři (formulování problému)

- **Problém:** Toto nám dělá starosti. Toto je špatné.
- **Příčina:** Došlo k tomu takto.
- **Řešení:** Řešení vidím v tomto. (Návrh akce.)

Varianta

- **Minulost:** Dříve byly věci a okolnosti takovéto.
  - **Přítomnost:** Nyní probíhají takto.
  - **Budoucnost:** V budoucnu by mohly být jinak.
-
- Osnovy lze mezi sebou **kombinovat**.
  - Lze je používat pro formulování jakýchkoliv krátkých výstupů, včetně **odpovědí na otázky**.

Představení osobnosti

1. Jméno a profese
2. Čím se osobnost stala významnou
3. Životní data
4. Důležité životní události
5. Závěr – čím je důležitá dnes pro nás

Představení své osoby

1. Kým jsem
2. Moje dosavadní životní zkušenosti, jak jsem je získal/a, co pro mne znamenají
3. Dobré osobní vlastnosti a kde jsem je mohl/a osvědčit
4. Čím aktuálně žiju a co mě motivuje
5. Možnosti rozvoje, plány
6. Závěr